

Piari

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n
jäsenlehti 3-2010

Pesäpallostats Vimpelissä

Kuva: Terttu Savola

tango

markkinat 2011

seinäjoella 6.-10.7.

**Jännitystä tiikkuvat
Tangolaulukilpailun 2011
konsertit nyt myynnissä!**

Finaalin karsinta 7.7. klo 19
liput 30 € / 25 €

Finaali 9.7. klo 19
liput 43 € / 40 €

Ryhmätarjoukset
Tangotoimistosta!

Liput, ryhmä-, yritys-, VIP-myynti ja asuntovaunupaikkojen varaukset:

Seinäjoen Tangomarkkinat, Torik. 15, 60100 SEINÄJOKI
p. (06) 420 1111, avoinna ma-pe klo 9-16
info@tangomarkkinat.fi, www.tangomarkkinat.fi

Lippuvaraukset vuorokauden ympäri:
PILETTI 0600 13377 (1,71 €/min + pvm), www.piletti.fi

AULIKKI NUKALA ”Serenadi Etelä-Pohjanmaalle”

Tervetuloa taidenäyttelyn avajaistilaisuuteen tiistaina 16.11. klo 18-20

Akvarellimaalauksia pohjalaisista maisemista, niityiltä ja pihoilta. Ohjelmaa ja tarjoilua.
Näyttely avoinna **28.11.2010 saakka joka päivä klo 11-16.30** (ma.suljettu)
Galleria AKVART Humalistonkatu 1. Töölö. Raitiovaunut 3,4,7,10, opperasta seuraava pysäkki.

Vimpeli voitti

Kymmenien vuosien jälkeen pesäpallo peli sujui vimpeliläisiltä kuin silloin ennen ja Vimpelin joukkue voitti tämänvuotisen pesäpallomestaruuden. Väkeä riitti pelejä katsomaan suurempi määrä kuin paikkakunnalla on asukkaita. Itsekin pääsin yhtenä sunnuntaina pelipaikalle vanhoja muistoja verestämään. Nuoruudessani pesäpallo oli Vimpelissä suuri asia, ehkä myös jonkinlainen ihmisiä yhdistävä tekijä. Pesäpallokiinnostuksen ainutlaatuisuutta osoittaa paljon kerrottu tapahtuma siitä, kun vanha mummo palasi polkupyörällä pesäpallo-ottelusta ja kaatui pyörineen pahannäköisesti matkalla. Paikalla olijoiden rientäessä auttamaan ja kysellessä, miten kävi, mummo vastasi: ”Vimpeli voitti”

Pesäpallokenttä on entinen Rankilan talon saari, joka vielä isäni nuoruudessa kuului suvulle, mutta sittemmin myytiin kunnalle ja päätyi nykyiseen käyttöön

Yksi kesäisen Vimpelin vierailuni syistä oli myös Strangin ja Spangarin sukuseuran kokous heinäkuussa. Paikalle oli saapunut väkeä satamäärin, jotkut hyvinkin kaukaa. Ihmiset ovat kiinnostuneita juuristaan. Tieto juurista antaakin ihmiselle perspektiiviä elämään enemmän kuin sitä vain itse eletyn elämän kautta saisi. Tieto auttaa myös itse kutakin ymmärtämään paremmin omia tekemisiään ja suhtautumistaan asioihin. Sukuseuran kokoontumisessa saatu tieto, että Suomen nykyisen hallituksen kahdestakymmenestä ministristä kahdeksan kuuluu tähän sukuun, ja vielä 21 nykyistä kansanedustajaakin sukuun kuuluviksi luetaan, näytti ”vilinnyttävän” joitakin kovasti. Ilkka-leh-

tikin ilmoitti seuraavana päivänä suurin kirjaimin ”mahtisuvun” olleen koolla. Minäkin melkein villiinnyin, mutta en pelkästään vain suvun erinomaisuudesta, vaan osittain ihan eri syystä. Jäin yksikseni ihmettelemään, miksei tällaisella voimalla ole vuosikymmenten aikana tehty ja nykyisinkin tehdä enemmän tuloksia tuottavaa työtä vähempiosaisten kanssaihmissen hyväksi ja tasa-arvon lisäämiseksi tässä maassa. Tunsin köyhien asiaa ajavana itseni todella erilaiseksi suvun jäseneksi. Vaikka ihmisten arvostus ei ole eikä saa olla tärkein asia kutsumustyötä tehdessä, pohdiskelin kuitenkin mielessäni, mahtaako vallalla vielä nykyaikanakin olla se minun mielestäni vanhanaikainen ajatus, että ihmisen arvo mitataan omaisuudella ja

sillä, miten kyvykäs hän on sitä vaikkapa itsekkäilläkin keinoilla hankkimaan. Näissä asioissa riittää pohdiskelemista, jos on aikaa pohdiskeluun.

Syyskautemme Helsingin Etelä-pohjalaisissa alkaa mielenkiintoisella kuorojen vierailulla tutussa Kampin palvelukeskuksessa. Kampraattikuoro ja Etelä-Pohjanmaan poliisikuoro ovat valmistellut ohjelman yhteisesiintymisen muodossa ja matkaavat tänne vieraksemme 30.10. Tilaisuus alkaa klo 18, hyvä kahvitarjoilukin kuuluu asiaan entiseen tuttuun tapaan. Tervetuloa viettämään mukavaa iltaa kanssamme eteläpohjalaisuuden merkeissä!

Terttu Savola, päätoimittaja

Isäni Onni Rankilan pesäpalloräpylä Vimpelin pesäpallomuseossa.

Kuva: Terttu Savola

**Helsingin Eteläpohjalaisten perinteinen Itsenäisyyspäivänjuhla
Kampin palvelukeskuksen juhlasalissa 6.12.2010 klo 13.00**

Juhlapuhujana lippueamiraali Erkki Uitti

Liput 10 € sis. kahvitarjoilun

Kunnianosoitus vanhempien sota-ajan kirjeenvaihdolle

Toim. Tuuli Linteri: Niin meidän oli taivas ja meidän oli maa. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2009. Teos on omakustanne 30 €, se on kuvitettu ja pehmeäkantinen.

Fm Tuuli Linteri on koonnut isänsä Alajärven kirkkoherra Otto Tunturin ja äitinsä farmaseutti Marjatta Tunturin o.s. Isolan jatkosodan aikaisesta kirjeenvaihdosta 1941 – 1944 kirjan. Mukana on yli kolmesataa kirjettä ja korttia, muutama myös lähiomaisilta. Teos on jaettu kolmeen osaan; I Rakkaus, usko ja toivo, II Jälleen Kannaksella ja huolten painoa pikkupappilassa ja III Ihmettelyä Itä-Karjalassa – odotusta kotirintamalla.

Pastori Otto Tunturi ja farmaseutti Marjatta Isola tutustuvat lähemmin toisiinsa Alajärvellä isänmaallisissa tapahtumissa keväällä 1941. Otto johdatti partiopoikia Järviselän Ilveksiä ja Marjatta naisvoimistelijoita ja toimi lottien sihteerinä. Muutenkin kirkonkylän seuralämä oli vilkasta, oli opintokerhoja, seurakunnan kokoontumisia ja isänmaallisia tilaisuuksia. Pastori vieraili usein apteekissa ja pyysi apteekkineitiä kävelyille. Kihlamatka tehtiin Helsinkiin, missä nuoret kihlauivat toukokuun lopulla 1941.

Kesäkuussa nuoripari oli Hailuodossa tutustumassa morsiamen kotiin ja omaisiin. Yhtenä päivänä poliisi toi yllättäen luutnantti-sulhaselle liikekannallepanomääräyksen. Tästä johtuen parisunta halusi avioitua nopeasti. Sulhanen anoi vihkilomaa esimieheltään Matti Laurilalta. Kirkkoherra Matti Näyhä vihki Alajärven kirkossa hailuotolaisen rippilapsensa ja tulevan virkaveljensä avioliittoon kesäkuun 22. päivänä. Pikkulotat ja partiopojat muodostivat kunniakujan ja täysinäinen kirkko seurakuntalaisia todisti tapahtumaa. Aviomies joutui lähtemään komppaniaansa.

NIIN MEIDÄN OLI TAIVAS JA MEIDÄN OLI MAA

MARJATTA JA OTTO TUNTURIN
KIRJEENVAIHTOA JATKOSODAN
AIKANA 1941-1944

TOIMITTANUT TUULI LINTERI

Talvisodassa 1939 -1940 luutnantti Otto Tunturi toimi komppanian päällikkönä JR 23:ssa Taipaleella ja Vuosalmella. Jatkosodassa hän oli mukana kesäkuusta 1941 lähtien aluksi komppanian päällikkönä, myöhemmin sekä sotilaspappina että valistusupseerina huhtikuulle 1944.

Säilyneessä kirjeenvaihdossa eletään Alajärven kirkonkylän, seurakunnan, Etelä-Pohjanmaan ja koko Suomen moninaisia vaiheita. Kirjeiden odotukset tuntuvat pitkiltä, koska harvoin posti kulkee ajallaan ja autot ovat rikki. Rintamalla komppanian päällikkö kokee tunnontuskia kaatuneista ja miesten perhelomista. Komppaniaa menettää 40 kaatunutta ja neljä upseeria. Tunturin kohtalo on myös epäselvä.

Kotirintamalla pikkupappilassa koetaan puutetta ja sinne hankitaan sianporras. Pakettien ja korttien lähettämien on vilkasta. Pastori Tunturin taloudenhoitajana toimii Lyydia Nelimarkka. Kirjan toimittanut Tuuli-tytär syntyy 6.elokuuta 1942.

Sotien kokeneille ikäpolville kirja antaa vaikuttavan lukuelämyksen. Se muistuttaa jälleen, millaisten kokemusten kautta Suomi säilyi itsenäisenä. Siihen tarvittiin paljon, paljon rukouksia ja Jumalan varjelusta. Kirjeistä huokuu toisista huolehtiminen, miten sen ajan ihmiset osasivat kirjoittaa kauniita kirjeitä ja ilmaista tunteita toisilleen. (Kirjaa voi tilata: tuuli.linteri@dnainternet.net)

Annukka Viitaniemi

Jaakko Numminen suurten suomalaisten rinnalle Ostrobotnialle

Me mukana olevat koimme mieleenpainuvia ja ainutlaatuisia hetkiä helmikuun 11. päivänä, kun ministeri Jaakko Nummisen muotokuva paljastettiin Ostrobotniassa. Istumme pitkissä valkoisin liinoin katetuissa pöydissä. Arvokkaat ja hienot herrat kuten J.V. Snellman, H. G. Portman, Yrjö Sakari Yrjö - Koskinen, J.J. Nervander ja muut historialliset henkilöt katsoivat meitä seinien muotokuvista. Paikalla ollut kutsuvieras joukko edusti Suomea monipuolisesti eri aloilta, mikä liittyivät Jaakko Nummisen elämän työhön, aikaan saannoksiin ja muuhun toimintaan.

Tervehdyspuheessaan Etelä - Pohjalaisen Osakunnan kuraattori **Hannu Savolainen** sanoi, että kunniajäsen Jaakko Numminen on paikkansa lunastanut Pohjalaisessa Galleriassa, arvostettiinpa hänen tekemisiensä millä mittarilla hyvänsä. Osakunnan, maakunnan ja pohjalaisuuden hyväksi tehty työ on kulkenut vertaansa vailla olevaa virkauraa. Hän lisäsi, että Jaakko Numminen sai itse valita muotokuvamaalarinsa. Hän valitsi taiteilija **Friz Jakobssonin**, joka kuuluu suomalaisten muotokuvamaalareiden kärkeen.

Friz Jakobsson tarkasteli omia pohdintojaan taiteesta. Hän oli tullut päätökseen, että taide on kuivatettua väriä kangaspalalla. Jos väri on taitavasti sivelty, se herättää katsojassa assosiaatioita ja mielikuvia. Kuivatettu väri kangaspalalla on taidetta. Taide on ihmisen idea. Kun ihminen saa idean, hän ruumiillistaa sen sanoiksi, kuviksi, kampaukseksi tai kattaukseksi. Kun hän joutuu ruumiillistamaan sen, silloin hän saa teoksen.

Kuva: Annukka Viitaniemi

Ministeri Jaakko Nummisen muotokuvan paljastustilaisuudessa Ostrobotnialla 11.2.2010 vas. taiteilija Fritz Jakobsson ja ministeri Jaakko Numminen.

Valtiosihteeri **Risto Volanen** esitteli Jaakko Nummisen mittavaa työtä ja aikaansaannoksia. Kun ylopeilemme Suomen nykyisellä koulujärjestelmällä, siitä voidaan kiittää Jaakko Nummista. Hän on Suomen sivistyneisyyden edustaja. Hän on kirjoittanut kirjoja, artikkeleita ja lehtijuttuja. Hänen asiantuntemustaan on tarvittu sekä kotimaassa että ulkomailla. Hänelle tärkeitä ovat isänmaalliset ja maakunnalliset asiat sekä kotiseuturakkaus.

Kiitospuheessaan Jaakko Numminen muisteli osakunta-aikojaan ja sen

retkiä. Hän piti osakuntaa jännittävänä ja kiihottavana paikkana. Hän piti muotokuvaansa selkeänä, yksinkertaisena ja puhtaana taideteoksena.

Me Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n jäsenet saamme olla ylpeitä Jaakko Nummisen muotokuvan paljastamisen johdosta. Olemme kiitollisia hänelle, että olemme vuosikymmenien mittaan kuulleet monta asiantuntevaa ja mielenkiintoista esitelmää tilaisuuksissamme. Niitä odotamme jatkossakin.

Annukka Viitaniemi

Eteläpohjalaisten oma akateemikko, kapellimestari Jorma Panula 80 vuotta

Eletyt 80 vuotta ovat Jorma Panulaa opettaneet, että ei auta muuta kuin pitää päänsä ja vetää sitä asiaa rehellisesti eteenpäin, minkä tuumii oikeaksi ja uskoa siihen. Ihmisen pitää uskoa ja luottaa toisiinsa. Jos luottaa ihmisiin, niin saa rakkauttakin. Kaikki kanssakäyminen on luottamuksesta kiinni.

Jorma Panula Temppeli aukion kirkossa 8.8.2010

Kuva: Annukka Viitaniemi

Jorma Panula on ollut taiteen akateemikko marraskuusta 2006 alkaen. Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** myönsi taiteen keskustoimikunnan esityksestä arvonimen, kun akateemikko **Erik Bergman** kuoli.

- Minä kysyin presidentti Tarja Haloselta, kun hän ojensi arvonimen, mihinkä tämä velovoottaa. Mitä mun pitää teherä kuten kotona isä aina sanoo: ”oottako tehenny jotain ruokanne etehen.” Mutta Hän sanoo, että ei mitään. Minä melekeen petyin. Kyllähän tässä jotain pitäisi teherä. Pirämmä kokouksia ja yritämme valistaa ihmisiä yhteisellä

lausunnoolla taitehesta. Palaveri on joskus, niin kaffetta sieltä saa.

Pelimannimies

Mitä oli Jorma ennen Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkiopistoa?

- Olin vain sellaanen pelimannimies, soitteelin 6 -7 vuotiaan fiulilla kansantanttuja pitkin tanterihia ja pianoa klanuutelin. Minua opetti maanviljelijä **Aatos Rintakoski**, joka oli taitava pelimannimies. Isä vaikutti soittamiseeni ja opetti minua enemmän kuin äiti. Äidillä oli aina kiirus, kun soitin pianoa. Hän sa-

noi: ”Siinä se on, kyllä sinä tiedät ja luotti siihen.” Isän kanssa soitettiin fiulaa aamuisin. Varsinkin pyhäaamuisin hän heräsi seitsemän aikaan, hirmusen aikaisin ainakin minun mielestä. Kun halusin nukkua pitkään, seinän takaa alkoi kuulua kansanlauluja ja sitten oikein kappalehia. Se oli vähän niin kuin kulttuuria, tule poika harjoittelemaan etydejä kahdella viululla. Siitä minun soittamiseeni alkoi.

- Meitä oli kolme poikaa. Minä olin vanhin. Timolle löytyi myös fiuli. Mauno oli pienin ja vasta 4-vuotias. Isä teki hänelle faneerista jonkinlaisen krapan. Sillä hän savuutti. Me kaikki soitettiin viulua. Timo valitsi myöhemmin sellon. Meitä oli viulu, sello ja klarinetti. Mauno soitti klarinettia. (sota-aikana käteen sattuneen tapaturman vuoksi Mauno ei voinut enää soittaa viulua) Isä soitti viulua ja äitee pianoa.

Panulan perhe kulki esiintymässä pitkin maakuntaa erilaisissa tilaisuuksissa, elokuvissa, iltamissa ja radioissa sota-aikana ja sen jälkeen. Matkat kuljettiin hevosella, junalla ja linja-autolla.

Opiskelemaan

- 18-vuotiaana lähdin Sibelius-Akatemiaan ja sain alkeet kaikkeen. Siellä opetettiin musiikinteoriaa ja musiikinhistoriaa, soitettiin pianoa ja urkuja. Mutta ne eivät riittäneet minulle. Otin vielä rinnalle viulun. Näitä kolmea soitinta vetelin ja sitten hoksasin, ei tästä tule mitään. Minä olen tullut laihna- rahoolla opiskelemaan ja lukujärjestys on tyhjä. Minä menin rehtorin puheille, että haluan tehdä töitä ja valmistua aikaisemmin. Kesti aikansa että opettajat neuvottelivat ja sain luvan suorittaa nopeammin lu-

Oopperalaulaja Jaakko Hietikko Peltomiehenä Temppeliaukion kirkossa 8.8.2010. Kuva Annukka Viitaniemi

kujärjestykseni. Sitten minä pruitaasin puolessatoista vuodessa neljävuotisen homman.

- Sitten jatkoin Sibelius-Akatemian puolella kuuntelemalla orkesterin harjoituksia melkein joka päivä. Lisäksi kävin Helsingin yliopiston juhlasalissa kuuntelemassa Radion Sinfoniaorkesterin ja Helsingin kaupunginorkesterin harjoituksia, koska minua kiehtoi kapellimestarin ammatti.

- Vielä 1950-luvulla menin opiskelemaan urkujen soittoa Kööpenhaminaan. Kävin myös siellä orkesteriharjoituksissa. Sieltä minä kiriootin Sibelius-Akatemian vararehtori **Sulho Rannalle**, joka oli syntynyt Peräseinäjoelta. Täältä pohjalaaen haluaisi tulla opiskelemaan orkesterin johtamista. Häneltä tuli vastaus, että tule tänne poika vaan. Siitä se alkoi.

Kapellimestariksi

- Kapellimestariksi opiskelu ei ole koskaan helppoa. Siinä on niin monimutkaisia asioita. Pitää lukea sitä partituuria eli paffia, jossa on kaikki soittimet kirootettuna, monta riviä. Pianorivalueita on kaksi yhtä aikaa, mutta urkuja on kolme riviä ja tässä tulee jo 20 riviä ja enemmänkin.” Yhtä haavaa, kahta haavaa.” (lue koko paffi on Eelis Panulan ohje Jormalle). Silmien pitää tottua vilukuulemahan ylähän ja alahan.

Jorma kiteyttää hyvän kapellimestarin ominaisuudet: - Hyvä on sellainen, joka on miellyttävä, mutta jämpä.

Kaikki on se, että rehellisesti pyrkii siihen, mitä on kirootettu partituuriin eli tuo säveltäjän sanoman esiin. Mutta moni unohtaa ja rupiaa sooloilemhan, show’aamaan nykykielellä. Tekee ittiänsä tykö ja sellasta. Sen huomaa orkesteri ja joku jopa yleisöstäkin, mutta eivät ne kaikki. Ne näkevät vaan, että onpa kova touhuaja, varmasti on temperamentikas. Siinä menevät pieleen.

- Hyvällä kapellimestarilla tulee olla ensiksi avut elikkä korvat pääs, että hän kuuluu jotakin. Sen pitää osata soittaa jotain orkesterin soitinta eikä vain pianoa tai harmonia. Sen pitäisi kuulla ja havaita kaikki, mitä orkesterissa tapahtuu ja huomaautella niistä jämtisti mutta ystävällisesti. On tärkeä olla sympaattinen.

Jorman mielestä on vaikea sanoa, mistä löytyy paras kapellimestariaines, koska musikaalisuutta löytyy joka paikasta. Hän on opettanut toistakymmentä vuotta myös Aasia puolella. Siellä ovat myös työteliäitä, ahkeria ja musikaalisia. Siellä on hyvää ainesta, jotka jaksavat tehdä tosiaan paljon työtä.

Jorma toimi pitkään kapellimestarina eri teatterissa ympäri maata, Suomen Kansallisoopperassa, Turun ja Helsingin kaupunginorkestereissa. Työteliäimpänä hän pitää jälkimmäistä, koska se oli suuri aparaatti ja siellä oli muutakin hommaa kuin vispata.

- Täytyi suunnitella ohjelmia jatkuvasti. Siihen aikaan piti esittää lähes joka viikko uusi ohjelma. Se otti enemmän hengen päälle, mutta ei rumihin

päälle. Minä en viuhtonut niin lujaa, koska minulle hyvät opettajat opettivat sen taidon.

- Kapellimestarien kouluttaminen antaa minulle sitä, että opin ittekin jatkuvasti. Kun kattoo poikia ja flikkoja, niin tuumin. Sitä voisi nuanki ehkä. Mutta kun tuumin tarkemmin, ei kumminkaan. Sitä pitää oman päänsä elikkä siinä oppii ittiänsä kattomahan ja arvostelemaan. Niitten kautta opin ittekin, naurattaa Maestro.

Viittä kieltä ja perkeles

Haastattelussa vaatimaton Jorma ei muista olleensa arvostettu kapellimestari maailmalla. Hänen mielestään arvostelu on vaan yhden ihmisen kirioitus, joista hän ei perusta kauhiasti. Kyllä sen itte tietää, miten orkesterilla menöö. Tärkeää on, että orkesterilaiset tykkäävät ja tulevat perästäpäin kiittämään.

Kommunikointivaikeuksia ei tule maailmalla, koska Jorma taitaa viittä kieltä. Piiparilan näyttelyissä ja konserteissa pohjalaisia muresanoja on **Jukka Haavisto** luvannut suomentaa, joita ei etelässä ymmärretä.

- Perkelestä tulee sanottua välillä liikaakin. Kaikki eivät tykkää, mutta kyllä ne tajuavat. Ensin ulkomaalaisetkin kysyvät, mitä se tarkoittaa. Sitten ne eivät puhu enää mitään, kun oppivat sen. Ainut sana on perkeles, jonka ne muistavat minusta.

Kuulasta Merikantoon

Jorma on ilmaissut eteläpohjalaisten tunteja esimerkiksi Jaakko Ilkka, Joki-ooppera ja Toivo Kuula keskeneräinen sinfonia-oopperoissa.

Jorman äiti **Elsa Panula** o.s. Huhtinen oli sairaanhoitajaopiskelija Viipurissa 1918, kun säveltäjä **Toivo Kuula** ammuttiin vapaussodan aikana. Toivo Kuula oli Viipurin kaupunginorkesterin kapellimestari. Elsa Huhtinen tunsikin säveltäjän ja opiskeli myös pianonsoittoa. Hän hoiti haavoittunutta Kuulaa lääninsairaalaissa. Äidin muistamat tapahtumat vaikuttivat Jormaan, että hän sävelsi oopperan Toivo Kuulan elämästä.

- Äiti kertoi, että oli valitettava tapaus, koska luoti oli mennyt aivoihin. Sitä ei voitu leikata ja se tulehtui. Kuula oli koomas lähes koko loppuajan. Minulla

oli lisäksi hyvä ystävä, musiikkiopettaja **Andrej Rudnev**, joka oli silloin Viipurissa. Hän otti myös viimeisen valokuvan Toivo Kuulasta makaamassa side silmillä. Hän tiesi ja kertoi paljon tapauksesta.

- Toivo Kuulan musiikkia soitettiin paljon meidän perheyhtiössä, orkestereissa ja lähes joka paikassa oli Kuulan kappaleita mukana. Muistan kun 18-vuotiaana tulin Helsinkiin ja kirjoitin päiväkirjaani. Koko ikäni jatkan ja esitän Kuulan musiikkia. Nyt tuli tehtyä tämä ooppera. Mukana oli myös Toivo Kuulan viimeisin sävellys, Suojeluskuntalainen marssi.

- Niin kauan kuin henki pihisöo ja keikun tässä, minä jatkan tätä samaa, koska pidän niistä; säveltelen, vispailen ja opetan pitkin maailmaa.. Säveltelen joka sortista musiikkia vähän ja kaikkea, mitä pyyrettähän ja tarvitaan. Mutta sinfoniaa en tykkää säveltää, tuskin minä pystyisinkään. Nyt olen tehnyt sovituksia. Kesällä esitettiin Merikannon musiikkia Ruovedellä, näytelmä **Oskar Merikannon** elämästä. Sovitin siihen 30 erilaista kappaletta pienen yhtyeen soitettavaksi, muutamalle laulajalle ja kuorolle.

Mielisäveltäjiä

Jormaan ovat vaikuttaneet paljon **Leevi Madetojan** ja **Jean Sibeliuksen** musiikki. Jälkimmäisen musiikkia hän pitää Pohjoismaiden parhaimpana.

- Sinfonioiden seitsemässä kappaleessa on ahertamista. Niitä olen opettanut ihmisille, jotka haluavat oppia. Jokaisella kurssilla on joku Sibeliuksen sinfonia, sävellysrunoelma tai kuvaelma.

Ulkomaalaisista säveltäjistä nousee päällimmäisenä **Wolfgang Amadeus Mozart**. **Gustav Mahlerin** musiikkia hän on johtanut paljon. Myöhemmistä unkarilaisen, sukulaiskansan miehen **Bela Bartòkin** musiikista hän pitää paljon. Tsekkiläinen **Josef Stransky** on hänelle myös erittäin läheinen.

- Mielenkiintoisin ja luovin on ranskalainen 90-vuotis säveltäjä **Henri Dutilleux**. Hän on loistava eikä konstaile

*Jutun kriivari Annukka Viitaniemi ja Maestro Jorma Panula.
Kuvan otti Marja Kantola.*

kaikilla uusilla keksinnöillä. Aivan häikäisevä kapellimestari, ehdoton ykkönen on italialainen **Claudio Abbado**, Jorma sanoo.

Parasta Suomen luonto ja rehti meininki

Kun Jorma palaa ulkomailta Suomeen, hän arvostaa Suomessa parhaimpana luontoa ja puhdasta ilmaa. Täällä on rehti meininki. Suomalaiset tunnetaan rehellisinä ihmisinä maailmalla. Toivon, että se jatkuu. Ilman sisua ei pärjää. Se on hyvä sana ja sen ihmiset tajuavat.

- Eteläpohjalaisissa on tätä rehtiä, rehellistä meininkiä. Mitä on sanottu, se pitää. Ei höpistä eikä tarte kaikkia kontrahteja paperille kirioottaa, kun sana piretään. Ilman kökkähenkeä ei tule mitään. Sitä toristaa Ilmajoen musiikkijuhlat. Sitä vien eteenpäin myös omista tilaisuuksissani. Aina tulee ihmisiä auttamaan, että saanko tulla kökkähän.

Jorman mielestä on vaikea sanoa, miksi Spelit ei enää vedä väkeä. Eivät ne menesty, jos ei ole kontaktia yleisöhön ja mielenkiintoisia aiheita. Hän lähti sieltä pois, kun mukaan tuli ryhtytys. Kansanmusiikkiin ei kuulu sähkövehkeet ja rummut. Ilmajoella pitäisi jatkuvasti hyödyntää paikallisia aiheita. Kun Jaakko Ilkassa ja Jokioopperassa oli paikallisia ihmisiä kuten Könnit ja

muut, niin muutkin ovat kiinnostuneita niistä. Ihmiset välittävät paljon itsetänsä, suvustansa, asuinpaikastansa ja ympäristöstänsä. Sieltä lähtee se ruisleipä kuten sanotaan.

- Kauhajoki on synnyinpaikkani. Siellä olen kasvanut 18-vuotiaaksi ja kokenut herkimmit hommelit elämässä, myös luonnon. Se on tärkein paikkakunta ja joka vuosi siellä käyrähän. Kaikki maisemat ja jokirannat kattothan, missä ravustettiin ja heinäpellot. Omat heinäpellot on myyty, ei niitä paljon ollutkaan. Muutamia tuttuja näköä. Nekin harvenoo, kun ensimmäiset 80 vuotta on jo eletty.

Jorman 80-vuotiskonsertit pidettiin elokuun alussa Haapajärven ja Tempelaukion kirkoissa. Molemmista esitettiin Peltomiehen rukous, missä peltomiehenä esiintyi kurikkalaissyntyinen **Jaakko Hietikko**. ”Hänen tulkinta oli mahtava ja ainutlaatuinen,” totesi Jorma.

Seuraavat 80-vuotiskonsertit ovat ke 27.10. Seinäjoella, to 28.10. Kauhajolla ja pe 29.10. Vaasassa. Niissä esitetään Jorman valitsemaa musiikkia. Mukana on omia sävellyksiä ja sovituksia Leevi Madetojan, Toivo Kuulan ja Oskar Merikannon musiikista. Kapellimestarina toimii Maestro itse.

Annukka Viitaniemi

Vispata = johtaa orkesteria

80-vuotis-muistamiset menevät kapellimestariopiskelijoiden hyväksi, Jorma Panulan rahaston tili: 215518-126121.

Kuva: Veli-Pekka Hailuoto.

IN MEMORIAM

**Kaija Kyllikki (o.s. Lohikoski) Kauppinen
nukkui pois 17.11.2009 Vantaalla.
Hän oli syntynyt 23.8.1929 Kurikassa.**

Kaija oli yhdistyksemme kunniajäsen vuodesta 1992. Hän kuului Eteläpohjalaiset ry:n johtokuntaan kaksi ajankohtaa 1962 -1977 ja 1992 -1994. Lisäksi Kaija toimi yhdistyksen sihteerinä 1962 – 1976 sekä tiedotussihteerinä 1976 ja 1993 – 1994. Suomen Kotiseutuliiton ansiomitali hänelle myönnettiin 1996.

Kaija kirjoitti yhdistyksen 30-vuotishistoriikin ja valtaosan sen historiasta 50- ja 60-vuotisjuhlaulkaisuihin. Hän kokosi yhdistyksestä erilaisia tilastoja ja yhteenvetoja arkistoitavaksi. Hän oli puurtaja. Hänen kokoamansa tieto oli virheetöntä ja oikeinkirjoitettua, jota oli ilo ottaa vastaan julkaistavaksi. Häneltä sain monta arvokasta neuvoa ja tietoa yhdistyksestä toimittaessani Plaria.

Kaija oli koulutukseltaan sosionomi. Elämäntyönsä hän teki Suomen Nuorison Liiton opintosihteerinä, Kalevan Nuorten Liiton toiminnanjohtajana ja Marttaliiton tiedotussihteerinä. Hän oli Pro Mama ry:n perustajajäsen ja sen toiminnanjohtaja. Eläkepäivinä Kaija kokosi Ala-Jyrän ja Lohikosken perheiden historiikit. Hän oli laaja-alainen kulttuurin harrastaja ja matkaaja. Hän piti kotimaan taidematkoista. Rakkaimmiksi hänelle nousivat Italian taide ja Rooma. Roomaan hän matkusti usein ja kävi italiankielen kurssin siellä. Italian taiteesta hän piti mielellään esitelmiä lähipiireille ja kirjoitti siitä.

Kaija Kauppinen 1929 – 2009

*Me lähdemme elämästä
emme kuitenkaan lähde.
Me elämme edelleen kaikessa,
mitä olemme tehneet.
Kaikki, mitä olemme ajatelleet,
sanoneet ja olleet,
jää olemaan ja valaisee toisten teitä.
Me kuolemme, emmekä kuitenkaan kuole,
vaan elämme niiden sydämissä,
jotka ovat rakastaneet meitä.
(Martti Lindqvist)*

Kaipaamme ja muistamme Sinua lämmöllä.

Annukka Viitaniemi

Pohojalaaset tuloo kaharen kuaron voimalla

Kuorot esiintymässä Lakeuden Ristissä

Etelä-Pohjanmaan Poliisilaulajat ja Ilmajoen Musiikkiopiston Kampraattikuoro saapuvat vieraaksemme lokakuun viimeisenä viikonloppuna: Lauantaina 30.10 viihdekonsertti Kampin palvelukeskuksessa alkaa kello 18,00. Pääsylippu konserttiin maksaa 15 euroa sisältäen väliaikakahvituksen.

Konsertin jälkeen on entisajan iltamien tapaan ”tunti tanssia”. Tanssimusiikista vastaa poliisikuoron bändi Arto Riskun johdolla.

Kuoroja johtaa Ilmajoen musiikkiopiston rehtori Arto Risku. Säestyksistä vastaavat Risto Lehtinen ja Liisa Metsä-Ketelä. Poliisikuoron solisteina kuullaan Jussi Vuorelaa, Kari Niemelää ja Esa Kulmalaa. Kampraattikuoron solisteina ovat Sirkku Järvinen ja Eija Laine

Viihdekonsertissa molemmat kuorot aloittavat osuutensa Arto Riskun soittamalla etelä-pohjalaisilla kansansävelmillä. Pääosan ohjelmasta muodostavat ikivihreät tangot, joista valtaosan Arto

Risku on sovittanut nimenomaan konsertissa esiintyville kuoroille.

Ohjelmassa ei ole unohdettu nykypäivän ”maakunnan miehiä”. Jussi Asun säveltämä ja sanoittama Naapurin Kaisa ja Erkki Rajamäen Sininen lakeus ovat poliisikuoron ohjelmassa. Poliisilaulajat esittävät myös kaksi Juicen kappaletta.

Kampraatti-kuoro aloittaa kansansävelmällä Lukkarin kukkoo. Ohjelmassa on mm. Jorma Panulan sovittama Jaakko kulta ja Toivo Kuulan Auringon noustessa. Kuorojen yhteisnumeroina kuullaan Paciuksen Suomen laulu ja Orjien kuoro Verdin oopperasta Nabucco.

Kuoroista:

*Ilmajoen Musiikkiopiston Kampraattikuoro on perustettu 1979. Koko toimintajan on kuoroa johtanut sen perustaja, diplomilaulaja Arto Risku. Kuorolla on monipuolinen ohjelmisto muodostuen kansanlauluista, klassisesta ja kirkkomusiikista viihde- operetti- ja oopperasävellyksiin. Kuoro on osallistunut metsäyhteisöksi kilpailuihin kotimaassa ja ulkomailla, ja on saavuttanut korkean kansainvälisen tason luokituksen. Kuoro on julkaissut useita äänitteitä ja tehnyt kymmenen ulkomaanmatkaa.

*Etelä-Pohjanmaan Poliisilaulajat on perustettu 1985 eli kuorolla on menossa juhlatvuosi. Poliisikuorojen joukossa

maakunnallisen kuoron kotipaikka on Seinäjoki, jossa myös pidetään kuoron 25 v. juhlakonsertti marraskuussa. Vuosittain kuoro pitää 5-8 konserttia pääosin omassa maakunnassa mutta myös laajemmalti. Vuosien saatossa kuoro on tehnyt myös useita ulkomaanmatkoja ja julkaissut kaksi äänitettä. Kuoroa on vuodesta 1994 lähtien johtanut Arto Risku.

*Kampraatti-kuoro on vierailut pääkaupunkiseudun etelä-pohjalaisien keskuudessa aiemminkin, mutta poliisilaulajille konserttivierailu on ensimmäinen.

ETELÄ-POHJANMAAN POLIISILAJAJAT:

Johtaa: ARTO RISKU
Säestykset: RISTO LEHTINEN
Juonnot: HEIKKI KOIVISTO

ETELÄPOHJALAIKIA KANSANSÄVELMIÄ, sov. A. Risku
OLIKO NE AKKA SUN POIKIAS
EIKÄ MEITÄ SURULLA RUAKITA
JUOMARIPOIJAN HEVOONEN

ASU, J., sov. A. Risku
NAAPURIN KAISA, sol. Jussi Vuorela

RAJAMÄKI, E., sov. A. Risku
SININEN LAKEUS

GRANATA, R., sov. A. Risku
TANGO D'AMORE

PUNTA de P., sov. A. Risku
MUISTA MINUA

TRENET & LASRY, sov. A. Risku
LA MER

LESKINEN, J., sov. A. Risku
3.30

LESKINEN, J., sov. A. Risku
NORJALAINEN VILLAPAITA

VÄLIAIKA (Kahvitarjoilu)

KAMPRAATTIKUORO:

Johtaa: ARTO RISKU
Säestykset: LIISA METSÄ-KETELÄ
Juonnot: OLAVI RAITILA

ETELÄPOHJALAIKIA KANSANSÄVELMIÄ, sov. A. Risku
LUKKARIN KUKKOO
HAILEN MUNKKA

ROBERTS, A., sov. A. Risku
AMADO MIO

PETHMAN, E.
TUNGETTELEVA TANGO

LEANDROS, L., sov. A. Risku
TANGO A'MOR, sol. Sirkku Järvinen

MANILLA, P., sov. A. Risku
YÖN KULKIJÄ

RANSKALAINEN KANSANSÄVELMÄ, sov. J. Panula
JAAKKO KULTA, sol. Eija Laine

KUULA, T.
AURINGON NOUSTESSA

POLIISILAJAJAT JA KAMPRAATTIKUORO:

PACIUS, F.
SUOMEN LAULU

VERDI, G.
HEBR. ORJEN KUORO oopp. Nabucco

Helkanuoret vierailivat eduskunnassa

Kuvat: Terttu Savola

Seinäjoen Helkanuoret

Selma Vainionpää
Salla Suominen
Iida Mäkynen
Miia Mäkelä
Wellamo Viitaniemi
Noona Mäkelä
Sara Piirto
Jani Lehtola
Maija Vierikko
Wilma Vainionpää
Alexander Aasa
Joseph Ahokas
Erik-Pek Mende

Helkanuoret järjestävät kerhotoimintaa, jonka tavoitteena on tutustuttaa lapset ja nuoret kansanperinteeseen. Laulu, leikki, draama, itseilmaisu, teatteri ja lausunta ovat Helkanuorten omia osaamista. Pienemmillä lapsilla tutustuminen kansanperinteeseen leikin varjolla, mutta vartuneemmilla esitettävään ohjelmistoon voi kuulua jo melko haastavia ohjelmia. Perinteisesti Helkanuoret esiintyneet niin Kalevalaisten Naisten juhlissa kuin muissa lähialueiden tapahtumissa.

Helkanuoret tarjoaa lapsille ja nuorille energisen ja iloisin harrastusjohdattaa jännittävin tarinoihin menneiltä ajoilta ja pyrkii pyryttävään palon esiintymisiin. Helkanuorissa nuori pääsee kosketuksiin tavalla, jonka jokainen suomalainen tuntee veressään omasta kansanrunon rytmistä ja ainutlaatuisesta kielellä. Riemu rikkinä perinteestä synnyttää halun jakaa kaiken kaikin myös muiden

Ryhmän ohjaajana on vuodesta 2003 toiminut draamaopettaja Kirsti Mäkelä

Esiintymisiä: Seinäjoen kaupungin itsenäisyyspäiväjuhlat, Kalevan päivän juhla, Valtakunnalliset Karjalaisen hengellisen laulupäivät, Vanhan ajan joulujuhla ja kevätjuhla (kunniamerkki), Etelä-Pohjanmaan Maakuntamuseon vanhan ajan joulutalenti-ohjelma, Ostermyra-päivien näytelmiin osallistuminen

Esiintyjät ryhmäkuvassa

11-vuotias Wellamo Viitaniemi kansallispuvussa

Esiitykset olivat taidokkaita runon ja liikkeen yhdistelmiä

Erkki Hänniseltä on ilmestynyt omakustanne: **MUISTIKUVIA YLISTAROSTA VUOSIKYMMENTEN TAKAA**

Kirjassa on akvarelleja selittävin tekstein tapahtumista ja henkilöistä Ylistarosta. Kirjaa saa tilata Erkki Hänniseltä 20 € hintaan.

Erkki Hänninen, Kalteentie 4 G 63, 00770 Helsinki
0440-599530, 09-3894307 tai osoitteesta muistikuvia.ylistarosta@gmail.com

Seepee

Ellei vastaanottajaa tavoiteta, pyydetään palauttamaan osoitteella: Kirsti Kymäläinen, Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Plari

Plarin julkaisija:
Helsingin Eteläpohjalaiset ry

Päätoimittaja:
Terttu Savola
Elsankuja 2 B, 02230 Espoo
puh./koti (09) 803 4668
gsm 050-529 1171
terttu.savola@kolumbus.fi

Toimitussihteeri:
Sabrina Norlamo
sabrina.norlamo@suomi24.fi

Toimitusneuvosto:
Terttu Savola
Tarmo Ojala
Antero Tala
Ritva Viitamäki

Paino: Painomerkki Oy, Helsinki
Painosmäärä: 1 500 kpl
Taitto: Kirsi Pääskylvuori

ISSN 0789-8061

Mediakortti 2010

Formaatti: A4

**Ilmoitushinnat:
värillisenä**

1/1 s.	650 €
1/2 s.	400 €
1/4 s.	250 €
1/8 s.	150 €

mustavalkoisena

1/1 s.	450 €
1/2 s.	250 €
1/4 s.	150 €
1/8 s.	100 €

Ilmestyy vuonna 2010:
vko 10, 21, 45 ja 51.

Ilmoitusten viim. jättöpäivä:
n:o 4 10.11.2010

Julkaisija varaa itselleen oikeuden
ilmestymisaikojen muutoksiin.

Plari on Aikakauslehtien Liitto ry:n jäsen

Liityn jäseneksi Helsingin Eteläpohjalaisiin

Nimi: _____

Osoite: _____

Sähköposti: _____

Syntymäaika: _____

Syntymäpaikka: _____

Päivämäärä ja allekirjoitus: ____/____/____

Lähetä liittymislomake osoitteella:

Kirsti Kymäläinen, Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Liittymisen jälkeen saat viitteellisen pankkisiirtolomakkeen.

Vuosijäsenmaksu 12 €

Ainaisjäsenmaksu 180 €

Liittyminen myös netissä: www.helsinginetaelapohjalaiset.fi

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n hallitus

Kimmo Hissa
puheenjohtaja
Vaniljakuja 1 b A 6, 00990 Helsinki
puh. 040 5448492
kimmo.hissa@pp.inet.fi

Antero Tala
varapuheenjohtaja
ilmoituspäällikkö
Oravanpolku 2 C, 02270 Espoo
puh. 09-8881705, 0400 866002
antero.tala@ayt.fi
antero.tala@kolumbus.fi

Terttu Savola
päätoimittaja, tiedotuspäällikkö
Elsankuja 2 B 9, 02230 Espoo
puh. 09-8034668, 050 5291171
terttu.savola@kolumbus.fi

Ritva Turunen
Lehdokkipolku 6 C 20,
00930 Helsinki
puh. 040 7510358
ritunen@gmail.com

Sirkka-Liisa Mattila emäntä
Lavettitie 12 A, 00430 Helsinki
puh. 040 8449445

Henrik Lamberg
Toivolantie 4 D 2
01800 Klaukkala
puh. 0400 418869
henkkala@gmail.com

Tarmo Ojala
Helsingintie 2 E 29
02700 Kauniainen
puh. k. 09-5053039, 040-5553303
tarmo.ojala@gmail.com

Vilho Korkeamäki
Järvensivunkuja 7 B, 04300 Tuusula
puh. 09-25844447, 040 545 8022
vilho.korkeamaki@kolumbus.fi

Heikki Nurmi
Kasteholmantie 1 A, 00900 Helsinki
puh. 050 3296314
heikki.nurmi@welho.com

Elle Mäkinen varaemäntä
Kahisevanmäki 3 D, 02170 Espoo
puh. 09-595641, 040 7013364
elle.makinen@kolumbus.fi

Ritva Viitamäki
Untamontie 15 E 38, 00610 Helsinki
puh. k. 7244418, 040 9118568
ritva.viitamaki@suomi24.fi

Jaakko Ojala
Rantakartanontie 4H 106,
00910 Helsinki
puh. 0400 497633
jaska.ojala@kolumbus.fi

Tapani Salomaa
Länsitie 8, 02160 Espoo
puh. 0400 442779
tapani.salomaa@musette.inet.fi

Osoitteenmuutokset

Kirsti Kymäläinen, Viirintie 8, 01800 Klaukkala.
Puh. 09 586 4731, 0400-774 782, kirsti.kymalainen@kolumbus.fi

Plari 4/2010 ilmestyy marras-joulukuun vaihteessa. Materiaali 10.11.mennessä.

Plari

Päätoimittaja Terttu Savola
Elsankuja 2 B, 02230 Espoo
puh./koti (09) 803 4668
gsm 050-529 1171
terttu.savola@kolumbus.fi

www.helsinginetaelapohjalaiset.fi

Hallituksen nimittämät toimihenkilöt

Tapani Tammela, isäntä
Mustarousku 14, 02730 Espoo
puh. 040 5282606

EPO:n edustaja
Heidi Hemminki
Rautalammentie 3B 703, 00550 Helsinki
heidi.hemminki@helsinki.fi

EPO:n varaedustaja
Iida Koivumäki
Rautalammentie 3B 805, 00550 Helsinki
iida.koivumaki@helsinki.fi

Sabrina Norlamo
Plarin toimitussihteeri
sabrina.norlamo@suomi24.fi

Raija Kallio
rahastonhoitaja
Ryytikuja 5 D 30, 00840 Helsinki
puh. 040 7180410
raija.kallio@futurecad.fi

Kirsti Kymäläinen
Jäsenrekisteri
Viirintie 8,
01800 KLAUKKALA
puh. 09-5864731, 0400-774782
kirsti.kymalainen@kolumbus.fi